

Toholammin-Lestijärven OAJ

Lestijärven kunta

Kunnanvaltuusto

Lestintie 39

69440 Lestijärvi

Vastine kannanottoon koskien Lestijärven kunnan talouden tervehdyttämissuunnitelmaa

Toholammin-Lestijärven OAJ lähestyi kunnanvaltuustoa 27.9.2023 kirjeellä, jossa kunnanvaltuuston toivottiin ottavan kantaa seuraaviin asioihin:

Kuinka aiotaan huolehtia siitä, että Lestijärven koululaiset saavat heille lain mukaan (perusopetuslaki 30 §) kuuluvaa opetussuunnitelman mukaista opetusta kaikkina koulupäivinä, vaikka opettajia on jatkuvasti poissa?

Lestijärven koulussa on 77 oppilasta, joista esikoulussa on 10 oppilasta, 1. luokalla 10 oppilasta, 2. luokalla 5 oppilasta, 3. luokalla 7 oppilasta, 4. luokalla 13 oppilasta, 5. luokalla 2 oppilasta, 6. luokalla 6 oppilasta, 7. luokalla 8 oppilasta, 8. luokalla 9 oppilasta ja 9. luokalla 7 oppilasta.

Tätä oppilasmäärää opettaa tällä hetkellä neljä (4) alakoulun luokanopettajaa ja neljä (4) yläkoulun aineenopettajaa. Lisäksi koulussa on osa-aikainen erityisopettaja ja taito- ja taideaineita opettaa osa-aikaisena tuntiopettajana koulusihteeri ja koulunkäynnin ohjaaja.

Keskimääräinen opetusryhmän koko 2019 vuonna oli valtakunnan tasolla esiopetusluokat ja yhdysluokat huomioiden 18,6 oppilasta ja jos tarkasteluun otetaan mukaan vain 1.-6. vuosiluokat, oli keskimääräinen ryhmäkoko 18,9 oppilasta.

Yhden opettajan lomautus kestää 2024 vuonna 2 viikkoa eli on 3,8 % koko vuodesta ja 2026 vuonna 5,8 % koko vuodesta. Lomautuksien etukäteissuunnittelulla ja porrastamisella on mahdollista toteuttaa lomautukset siten, että vain 1 opettaja on lomautettuna kerrallaan.

Perusopetuslain 628/1998 § 30 mukaan opetukseen osallistuvalla on työpäivinä oikeus saada opetussuunnitelman mukaista opetusta, oppilaanohjausta sekä riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä. Opetusryhmät tulee muodostaa siten, että opetuksessa voidaan saavuttaa opetussuunnitelmassa asetetut tavoitteet.

Opetuksen järjestäjä laatii lukuvuosittain opetussuunnitelmaan perustuvan suunnitelman, josta määrätään opetuksen yleisestä järjestämisestä, opetustunneista ja opetuksen yhteydessä järjestettävästä muusta toiminnasta sekä työajoista, koulun ulkopuolella annettavasta opetuksesta sekä muista tarpeellisista opetuksen järjestämiseen liittyvistä asioista.

Lukuvuosisuunnitelmaa laadittaessa voidaan huomioida opettajien lomautukset ja miettiä vaihtoehtoisia opetusmenetelmiä/-tapoja, joilla pystytään takaamaan oppilaille perusopetuslain mukainen oikeus opetukseen, oppilaanohjaukseen ja riittävään oppimiseen.

Onko Lestijärvellä tehty lapsivaikutusten arviointi mahdollisten opetuspuolen leikkauksien vaikutuksista?

Lestijärven kunta tiedostaa sen, että kunnan henkilöstön lomautuksilla on vaikutusta kaikkeen kunnan järjestämään toimintaan ja palveluihin.

Lestijärvellä ei ole tehty lapsivaikutusten ennakoarviointia. Lapsivaikutusten arviointi tehdään lomautusten osalta prosessiarviointina, jolloin vaikutuksia ja toimeenpanon

sujumista analysoidaan päätöksen/toimenpiteen toteutuksen yhteydessä. Prosessiarviointi on validi työkalu tässä tilanteessa, koska lomautuksien suunniteltu toteutusaikataulu on väljä. Väljä aikataulu mahdollistaa tarkemman etukäteissuunnittelun ja lapsiin kohdistuvien negatiivisten vaikutusten minimoinnin.

Kuinka Lestijärvellä aiotaan pitää huolta henkilöstön, erityisesti opettajien, hyvinvoinnista ja jaksamisesta tilanteessa, jossa he joutuvat pitkiä aikoja hoitamaan myös poissaolevien työntekijöiden työt?

Kunta tiedostaa haastavan tilanteen henkilöstön jaksamisessa ja hyvinvoinnissa koko kunnan henkilöstön, ei pelkästään opettajien osalta. Lomautukset tulevat kuormittamaan koko henkilöstöä sekä fyysisesti että psyykkisesti.

Lestijärven kunta tarjoaa työntekijöilleen erittäin kattavat työterveyshuollon palvelut. Yhteistyötä työterveyden kanssa on tiivistetty kuluvan vuoden aikana ja työterveyshuolto on tietoinen Lestijärven kunnan henkilöstöä kuormittavista ja työhyvinvointia heikentävistä tekijöistä.

Kunta on käynyt työterveyshuollon kanssa neuvotteluja toimintamalleista, joilla henkilöstön kuormitusta voitaisiin minimoida ja työkykyä tässä haastavassa tilanteessa tukea.

Työnantajan ja henkilöstön välisessä yhteistoiminnassa on käsiteltävä esim. henkilöstön asemaan vaikuttavia muutoksia, lomautuksia ym. Ennen kuin työnantaja ratkaisee tällaiset asiat, hänen on neuvoteltava yhteistoiminnan hengessä yksimielisyyden saavuttamiseksi valmisteilla olevien toimenpiteiden perusteista, vaikutuksista ja vaihtoehdoista. Lestijärven valtuusto on hyväksynyt 31.8.2023 talouden tervehdyttämissuunnitelman. Kuinka Lestijärvellä aiotaan menetellä yhteistoimintaneuvottelujen suhteen, jotta asia saadaan lain edellyttämälle tolalle?

Kunnanvaltuusto on kuntastrategiassa vuosille 2022-2025 määrittänyt kunnalle strategiset tavoitteet, joiden mukaan kuntaa johdetaan ja kehitetään meneillään olevalla valtuustokaudella. Yksi keskeinen tavoite on, että Lestijärvi säilyy itsenäisenä kuntana eikä ole kriisikunta. Jotta tästä tavoitteesta on mahdollista pitää kiinni, tulee kunnan taloudenhoitoa seurata tiiviisti ja tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin säästötoimien aikaansaamiseksi.

Valtuuston hyväksymä talouden tervehdyttämissuunnitelma on osa valtuuston strategiaohjausta ja -suunnittelua. Tervehdyttämissuunnitelma on asiakirja, joka sisältää poiminnot kunnan käyttötalousosan toimintatuotoista ja -kuluista, talouskatsauksen ja kuluvan vuoden talousarvion toteumaennusteen sekä katsauksen kunnan taseen alijäämän kehittymiseen olemassa olevien lukujen valossa. Talouslukujen valossa valtuustossa on linjannut sellaisia säästötoimenpiteitä, joita kunnassa olisi mahdollista toteuttaa talouden tasapainoon saamiseksi, mikäli kunnan taloustilanne ei muuten oikene.

Talouden tervehdyttämissuunnitelma on myös keskeinen asiakirja harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta haettaessa. Talouden tervehdyttämissuunnitelmalla osoitetaan kunnan taloudellisen tuen tarve ja sitoutuneisuus talouden seurantaan ja tasapainoon saattamiseen.

Henkilöstölle on pidetty henkilöstöinfoja, joissa kunnan taloustilannetta on käyty läpi ja myös lomautusuhasta on puhuttu eli mahdollisesti tulevat säästötoimenpiteet eivät ole tulleet henkilöstölle yllätyksenä.

Talousarvion 2024 ja taloussuunnitelman 2025-2028 laadinnan yhteydessä on konkretisoitunut tarvittavien säästötoimenpiteiden määrä ja laajuus. Tässä yhteydessä Lestijärven kunnanhallitus on kokouksessaan 11.10.2023 § 139 päättänyt yhteistoimintamenettelyn käynnistämisestä tuotannollisilla ja taloudellisilla perusteilla.

Yhteistoimintaneuvottelut on käynnistetty henkilöstön ja työnantajan välillä 28.11.2023. Neuvottelu aika on toimenpiteiden laajuuden takia 14 vuorokautta eli yhteistoimintaneuvottelut on saatu päätökseen 12.12.2023. Tältä osin Lestijärven kunta on toiminut yhteistoimintamenettelystä annetun lain mukaisesti ja käynnistänyt yt-menettelyt, kun siihen on työnantajan näkökulmasta ollut riittävät perusteet.

Kunnanhallitus voi 13.12.2023 esittää valtuustolle yt-menettelyn kohteena olleita säästötoimia sisältävän talousarvion ja toimintasuunnitelman 2024-2028 hyväksymistä 21.12.2023.